

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel 22.6.2023
C(2023) 4340 final

Őexcellenciája Szijjártó Péter
Külgazdasági és külügyminiszter
Külgazdasági és
Külügyminisztérium
Bem rakpart 47.
HU - 1027 Budapest

Tárgy: 2023/125/HU számú értesítés

A visszaváltási díj megállapításának és alkalmazásának, valamint a visszaváltási díjas termék forgalmazásának részletes szabályairól szóló Korm. Rendelet

Részletes vélemény kiadása az (EU) 2015/1535 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése értelmében

Tisztelt Uram!

A magyar hatóságok az (EU) 2015/1535 irányelvben ⁽¹⁾ meghatározott értesítési eljárás keretében 2023. március 22-én 2023/125/HU hivatkozási számon bejelentették a Bizottságnak „a visszaváltási díj megállapításának és alkalmazásának, valamint a visszaváltási díjas termék forgalmazásának részletes szabályairól szóló kormányrendelet” tervezetét.

A tervezet célja, hogy intézkedéseket javasoljon az összes *„belföldön forgalomba hozott visszaváltási díjas termékre”* (a tervezet 1. §-a). Ezzel összefüggésben a tervezet 2. §-ának 8. pontja meghatározza, hogy *„visszaváltási díjas termék: a kötelezően visszaváltási díjas termék és az önkéntesen visszaváltási díjas termék”*. Konkrétan a 2. § 5. pontja úgy rendelkezik, hogy kötelezően visszaváltási díjas termék *„a tej és tejalapú italtermék kivételével a fogyasztásra kész vagy koncentrátum italtermék fogyasztói, közvetlen, műanyag, fém vagy üveg alapanyagú, palack vagy doboz formájú, nem újrahasználatos vagy újrahasználatos csomagolása, amely 0-6 literig terjedő űrtartalommal bír, ide nem értve a csekély mennyiségű kibocsátó által forgalomba hozott italtermék csomagolását”*.

¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 241., 2015.9.17., 1. o.).

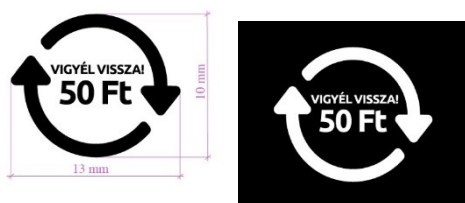
Az értesítés tárgyát képező tervezet vizsgálata alapján a Bizottság az alábbi részletes véleményt adja ki:

A tervezet 7. §-ának (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A gyártó gondoskodik a kötelezően visszaváltási díjas terméken az 1. melléklet szerinti jelölés jól látható helyen, tartósan megmaradó és jól olvasható feltüntetéséről.

(2) Kötelezően visszaváltási díjas termék **csak az (1) bekezdésben meghatározott jelölésekkel ellátva kerülhet forgalomba.** [...]”.

A tervezet 1. melléklete („A kötelezően visszaváltási díjas termék jelölése”) határozza meg annak a jelölésnek a részleteit, amelyet „a terméken vagy annak címkéjén kell elhelyezni”, és amelynek részét képezi a „termék magyar GTIN száma és vonalkódja, amely nem lehet egyező a 2024. január 1. napját megelőzően forgalomba hozott termékével” és az ugyanazon 1. mellékletben megadott ábra.

A fentiek alapján megállapítható, hogy minden, Magyarországon forgalomba hozott (belföldi és külföldi) kötelezően visszaváltási díjas terméket (amely a 2. § 5. pontja szerint „a tej és tejalapú italtermék kivételével a fogyasztásra kész vagy koncentrátum italtermék fogyasztói, közvetlen, műanyag, fém vagy üveg alapanyagú, palack vagy doboz formájú, nem újrahasználatos vagy újrahasználatos csomagolása, amely 0-6 literig terjedő űrtartalommal bír, ide nem értve a csekély mennyiségű kibocsátó által forgalomba hozott italtermék csomagolását”) az 1. melléklet követelményeinek megfelelő jelöléssel kell ellátni.

A szóban forgó nemzeti intézkedések egy olyan ágazatra vonatkoznak, amely a másodlagos uniós jogszabályok, különösen a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv (a továbbiakban: PPWD) hatálya alá tartozik. A Bizottság azonban úgy véli, hogy a termékek azon címkézési követelményei, amelyek célja az, hogy a fogyasztókat tájékoztassák arról, hogy az érintett termékek kötelezően visszaváltási díjasok, nem tartoznak azon kérdések közé, amelyek tekintetében a PPWD teljes harmonizációt vezetett be. A PPWD tehát nem zárja ki az EUMSZ 34–36. cikknek az intézkedéstervezetre való alkalmazását.

A Bíróság értelmezésében az EUMSZ 34. cikke megtilt minden olyan intézkedést, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan az Unión belüli kereskedelmet akadályozhatja. Azok a nemzeti szabályok, amelyek olyan követelményeket írnak elő (például a kiszerelésre, a címkézésre, a csomagolásra vonatkozóan), amelyeknek a más tagállamokból származó, ott jogszerűen gyártott és forgalmazott áruknak meg kell felelniük, akadályozzák az áruk szabad mozgását, és az

EUMSZ 34. cikke által tiltott, azonos hatású intézkedéseknek minősülnek ⁽²⁾. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzetspecifikus címkézési követelmények az EUMSZ 34. cikke által tiltott mennyiségi korlátozással azonos hatásúak lehetnek, amennyiben a szóban forgó követelmények az EU-n belüli kereskedelmet azáltal befolyásolják vagy esetlegesen befolyásolhatják, hogy nemcsak többletköltségeket jelentenek, de a forgalmazást és a terjesztést is megnehezítik ⁽³⁾.

Az intézkedéstervezet azáltal, hogy minden, Magyarországon forgalomba hozott (belföldi és külföldi), kötelezően visszaváltási díjas termékre specifikus címkét ír elő, olyan egyedi gyártási és megfelelési eljárások megszervezését tenné szükségessé, melyek célja az lenne, hogy a termékeket a magyar piacon történő forgalomba hozhatóság érdekében módosítsák. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy azokat a termékeket, melyek más uniós tagállamokban forgalmazhatók, nem lehetne módosítás nélkül a magyar piacon forgalomba hozni, mivel a más tagállamokból behozott termékeket specifikusan az intézkedéstervezetben előírt elemek feltüntetése végett módosítani kellene.

Más szóval, ahhoz, hogy a magyar piacra beléphessenek, a külföldi gazdasági szereplőknek vagy magyar-specifikus gyártási/csomagolási változatokat kellene készíteniük, vagy a különböző tagállamok igényeinek való megfelelés végett nagyobb csomagolási méretet kellene alkalmazniuk, ami megnövekedett költségekkel járna, késleltetné a gyártást, és mind az üzleti modellekre, mind a méretgazdaságosságra esetlegesen befolyásolólag hatna.

Ily módon a követelmények vélhetően további jelentős gazdasági és szabályozási terhet rónának a gazdasági szereplőkre, különösen a magyar piacra belépni kívánó, más tagállamokból származó KKV-kra, ami komoly hatással lenne a határokon átnyúló értékesítésre. Hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság szerint *„önmagában az a tény, hogy az importőrt visszatartják attól, hogy a szóban forgó árukat behozza vagy forgalomba hozza az érintett tagállamban, az áruk szabad mozgása akadályozásának minősül”* ⁽⁴⁾ és *„az EUMSZ 34. cikk értelmében a »behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedéseknek« kell tekinteni a valamely tagállam által meghozott olyan intézkedéseket, amelyeknek a célja vagy a hatása a más tagállamokból származó termékekkel szembeni kedvezőtlenebb bánásmód nyújtása, valamint a nemzeti jogszabályok harmonizációjának hiányában, az áruk szabad mozgásának olyan akadályait, amelyek az árukra vonatkozó feltételekkel kapcsolatos szabályok más tagállamból származó olyan árukra történő alkalmazásából erednek, amelyeket jogszerűen állítanak elő és forgalmaznak az adott tagállamban, akkor is, ha ezek a szabályok különbségtétel nélkül minden termékre vonatkoznak”* ⁽⁵⁾.

A fentiek fényében megállapítható, hogy az egyedi elemek csomagoláson történő elhelyezésére vonatkozó előírás úgy tekinthető, hogy az az áruk szabad mozgását akadályozza, ami az EUMSZ 34. cikkének megsértését eredményezi.

Még ha valamely intézkedést az EUMSZ 34. cikkel ellentétesnek is tekintenek, az az EUMSZ 36. cikke szerint vagy a Bíróság által elismert, közérdeken alapuló kényszerítő

²⁾ Lásd: a 8/74. sz., *Dassonville* ügyben 1974. július 11-én hozott ítélet, EU:C:1974:82.

³⁾ A C-463/01. sz., *Az Európai Közösségek Bizottsága kontra Németországi Szövetségi Köztársaság* ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet, EU:C:2004:797 és a C-143/03. sz., *Bizottság kontra Olaszország* ügyben 2004. október 14-én hozott ítélet, EU:C:2004:629.

⁴⁾ A C-443/10. sz., *Philippe Bonnarde kontra Agence de Services et de Paiement* ügyben 2011. október 6-án hozott ítélet, EU:C:2011:641, 26. pont.

⁵⁾ A C-443/10. sz., *Philippe Bonnarde kontra Agence de Services et de Paiement* ügyben 2011. október 6-án hozott ítélet, 27. pont.

követelmény alapján indokolt lehet. Ezzel összefüggésben az a nemzeti jogszabály, amely a Szerződés által garantált olyan alapvető szabadságot korlátozó szabályozás, mint az áruk szabad mozgása, csak akkor igazolható érvényesen, ha az elérni kívánt cél megvalósítására alkalmas, és nem lépi túl az ahhoz szükséges mértéket ⁽⁶⁾. A Bíróság azt is megállapította, hogy a bizonyítás terhe e tekintetben a korlátozó intézkedést bevezető tagállamra hárul. A tagállamnak az általa felhozható igazoló okokhoz csatolnia kell az ezen állam által elfogadott intézkedés megfelelőségére és arányosságára vonatkozó elemzést, valamint az érvelését alátámasztó konkrét adatokat ⁽⁷⁾.

Az értesítéshez kapcsolódó üzenet szerint a bejelentett tervezet célja, hogy „a csomagolás újrahazsnálatának, a csomagolási hulladék újrafeldolgozásának vagy más módon történő hasznosításának növelését, valamint az egyes műanyagtermékek környezetre, különösen a vízi környezetre, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatásának megelőzését és csökkentését biztosítsa”.

Elsőként megállapítható, hogy a környezetvédelmi megfontolásokat a Bíróság olyan „kötelező követelményként” ismerte el, amely elvben igazolhatja az áruk szabad mozgásának bizonyos korlátozásait. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy „a környezet védelmére irányuló cél igazolhatja a Közösségen belüli kereskedelem akadályozására alkalmas nemzeti intézkedéseket, feltéve hogy ezen intézkedések arányosak az általuk elérni kívánt céllal” ⁽⁸⁾.

Még ha feltételezzük is, hogy az intézkedés teljes mértékben alkalmasnak tekinthető a fent említett környezetvédelmi célkitűzés elérésére, meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés nem lépi-e túl a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket (azaz ugyanez a célkitűzés nem érhető el más, kevésbé korlátozó eszközökkel). E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy „a környezet védelme érdekében elfogadott intézkedések »nem léphetnek túl azokon az ésszerű korlátozásokon, amelyeket a környezetvédelem általános érdeke indokol«” ⁽⁹⁾.

Meg kell jegyezni, hogy a bejelentett tervezet nem nyújt olyan konkrét indokolást, amely alátámasztaná az 1. mellékletben előírt azon egyedi követelmények előírásának arányosságát, amelyek célja annak igazolása, hogy adott termék kötelezően visszaváltási díjas.

Ezzel összefüggésben az is megállapítható, hogy Magyarország úgy tűnik nem vette figyelembe a „Bizottság közleménye – Italok csomagolása, betétdíjas rendszerek és az áruk szabad mozgása” című dokumentumot (2009/C 107/01). Az előbbi közlemény azon része, amely a betét- és visszaváltó rendszer keretébe tartozó italok, illetve italcsomagolások azonosítására szolgáló címkézés alkalmazásának lehetőségét részletezi, megjegyzi, hogy „ajánlott, hogy az italcsomagolás címkézésére ne egy kizárólagos logó legyen előírva, hanem más tagállamokban használatos logókat is lehessen alkalmazni. Ez lehetővé tenné a gyártónak, hogy ugyanazt a logót több tagállamban is használhassa. [...]”.

⁶⁾ Lásd: a C 418/15. sz., *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben 2016. október 19-én hozott ítélet, EU:C:2016:776, 34. pont; a C-421/09. sz., *Humanplasma* ügyben 2010. december 9-én hozott ítélet, EU:C:2010:760, 34. pont és a C-333/14. sz., *The Scotch Whisky Association és társai* ügyben 2015. december 23-án hozott ítélet, EU:C:2015:845, 33. pont.

⁷⁾ Lásd a C-418/15. sz., *Deutsche Parkinson Vereinigung* ügyben hozott ítélet 35. pontja; lásd még a C-333/14. sz., *The Scotch Whisky Association és társai* ügyben hozott ítélet 54. pontja.

⁸⁾ A C-142/05. sz., *Mickelsson és Roos* ügyben 2009. június 4-én hozott ítélet, EU:C:2009:336, 32. pont.

⁹⁾ A C-302/86. sz., *Bizottság kontra Dánia* ügyben 1988. szeptember 20-án hozott ítélet, EU:C:1988:421, 11. pont.

A fent említett okokból kifolyólag a Bizottság az (EU) 2015/1535 irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően részletes véleményt ad ki, amelyben úgy ítéli meg, hogy a bejelentett tervezet 7. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint 1. melléklete sérti az EUMSZ 34. és 36. cikkét, amennyiben azt a fenti megjegyzések kellő figyelembevételével fogadják el, mivel azok a belső piac akadályát képezhetik.

A Bizottság emlékezteti a magyar hatóságokat arra, hogy az (EU) 2015/1535 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése értelmében a részletes vélemény kiadása arra kötelezi az érintett műszakiszabály-tervezetet kidolgozó tagállamot, hogy annak elfogadását az értesítés időpontjától számított hat hónappal elhalassza.

Ez a felfüggesztési időszak így módon 2023. szeptember 25-én ér véget.

A Bizottság felhívja továbbá a magyar hatóságok figyelmét arra, hogy a fent említett rendelkezés értelmében a részletes vélemény címzettjeként eljáró tagállam köteles tájékoztatni a Bizottságot arról, hogy a vélemény nyomán milyen intézkedéseket szándékozik hozni.

A Bizottság felkéri továbbá a magyar hatóságokat, hogy az (EU) 2015/1535 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének megfelelően tájékoztassák az érintett műszakiszabály-tervezet végleges szövegéről.

Amennyiben a magyar kormány nem teljesíti az (EU) 2015/1535 irányelvben előírt kötelezettségeit, illetve amennyiben a szóban forgó műszakiszabály-tervezet szövege a fent említett kifogások figyelembevételével kerül elfogadásra, vagy egyéb módon sérti az európai uniós jogot, a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 258. cikke alapján eljárást indíthat.

Tisztelettel,

a Bizottság részéről

Thierry Breton
a Bizottság tagja

